

Betreft: art. RvO 47 vragen: toepassen van het EU milieurecht bij de besluitvorming over milieuprojecten zoals windmolenparken in België en Maastricht

14 september 2020

Geacht College,

Milieutoets

In 2001 is er naast de MER richtlijn een tweede richtlijn in werking getreden waarin de verplichting is opgenomen om voorgenomen overheidsbesluiten met aanzienlijke milieugevolgen aan een SMB-richtlijn (systematische milieubeoordeling) te onderwerpen. Deze richtlijn is wettelijk geïmplementeerd en heeft een ingrijpende verandering van de MER regeling in de Wet milieubeheer tot gevolg.

Patrice D'Oultremont arrest

In navolging hiervan bepaalde de rechter in de uitspraak van het Patrice D'Oultremont arrest C-290/15 van 27 okt 2016 - voor Wallonië - dat plannen of programma's met aanzienlijke milieugevolgen, voorafgaand aan een milieutoets onderworpen dienen te worden. Het Europese Hof van Justitie herhaalde voor het Vlaams wettelijk kader, dat windmolenparken en andere milieuprojecten, onwettig zijn vanwege een voor bij de totstandkoming daarvan ontbrekende milieu-beoordeling in het kader van de plan-MER richtlijn die de EU wetgeving dwingend voorschrijft.

Het arrest van 25 juni 2020

Het arrest van 25 juni 2020 bevestigt ook dat de Klimaatrichtlijnen 2018/1999/EU en 2018/2001/42/EU waarin de Parijse Klimaatakkoorden zijn verwerkt, dwingend vast gelegd moeten worden en dat alle voorafgaande milieurichtlijnen van de EU in acht genomen moeten worden. In het EU milieurecht vallen windmolenparken en zonneweides onder de milieurichtlijnen. Kortom, de SMB richtlijn 2001/42/EU dient door de lidstaten - en dus ook de lagere overheden - worden nagevolgd. Dit is in Nederland en België door de onderscheidenlijke overheden nagelaten (arrest van 25 juni 2020 van het EU Hof). In zowel België als Nederland had op grond van de EU milieuwetgeving voor windmolenparken een passende milieubeoordeling moeten plaatsvinden.

Die voorafgaande passende milieubeoordeling is van groot belang omdat de huidige milieunormen voor geluid en slagschaduw nooit getoetst zijn geworden en dus onwettig zijn. Ook blijkt de Belgische wetgeving nu niet alleen onwettig maar ook fysiek ontoepasbaar voor de huidige generatie windturbines. Voor Nederland impliceert dat,

dat de Activiteitenregeling en het Activiteitenbesluit onderworpen dienen te worden aan een MER;

Burgers in positie brengen

Dat betekent dat het arrest van het Europese Hof van Justitie ook voor de gemeente Maastricht en haar inwoners verstrekkende gevolgen heeft.

Temeer omdat in Lanaken en Riemst vlak over de grens van België, nieuwe windmolens gepland zijn die de westelijke horizon van Maastricht gaan domineren. In Nederland en België is nagelaten bij milieuprojecten, waaronder windmolenparken, het gedegen vereiste MER Europese Unie (EU) in richtlijnen voorschrijft, onderzoek te doen. Bovendien hadden onze burgers vanaf het moment dat alle opties nog open waren, een reële positie moeten krijgen in het voorbereiden van en het besluitvormingsproces zelve. Dit heeft niet plaatsgevonden.

De energietransitie in haar huidige uitvoering ontbeert dus de strategische en planmatige milieubeoordeling die Europa dwingend voorschrijft.

Het gevolg is dat windturbines in Vlaanderen, dat als 'lidstaat' géén minimumafstandsregels kent, juist vanwege die natte-vingernormen op extreem korte afstanden van bewoning vergund worden. Dit zorgt voor onhoudbare situaties op het vlak van welbevinden, de volksgezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving, bevestigd door de WHO en de Hoge Gezondheidsraad.

Burgers uit Nevele gingen dus terecht naar de rechter en werden in het gelijk gesteld werden, met als resultaat dat er nieuwe Vlaamse wetgeving moet komen voor windturbines.

Andere landen kijken nu naar wat in België gebeurt, waaronder de Nederlandse regering.

Het Europese Hof bepaalt dat het nu aan de nationale rechter is de gehanteerde ondeugdelijke sectorale normen voor windturbines binnen Vlaanderen en ook de lokale besluiten te vernietigen, omdat deze niet voldoet aan het door lidstaten te garanderen hoge milieubeschermingsniveau wat Europa oplegt.

De poging van de Vlaamse Regering om het verplichte gevolg, dat aan het arrest C-24/19 gegeven dient te worden, te omzeilen door het parlement nu een haastig in elkaar geknutseld (nood-) decreet aan te laten nemen zal derhalve niet slagen. Het arrest laat niet toe dat men ongefundeerd geheel voorbijgaat aan de ratio van het arrest van het Hof; Het ten alle tijden handhaven (logischerwijs in alle schakels van de transitie) van het door Europa opgelegde hoge niveau van milieubescherming.

Ook Nederland is verplicht de onwettige gevolgen van een het tot op heden ontbreken van een MER en het in positie brengen van de burger of wel schending van het Unierecht ongedaan te maken en alle noodzakelijke maatregelen te treffen om het verzuim van een milieubeoordeling ongedaan te maken en dat een reeds verleende vergunning wordt ingetrokken of opgeschort teneinde deze verzuimen te herstellen.

Er rijzen nu veel elementaire vragen die beantwoord dienen te worden met een correcte toepassing van de milieurichtlijnen 2018/1999/EU en 2018/2001/EU, die de klimaatmaatregelen opleggen maar met inachtneming van het gehele Europese milieurecht, dus onder meer de plan-MER richtlijn 2001/42/EU.

Nieuwe wetgeving en nieuwe besluitvorming zal gebaseerd dienen te worden op antwoorden die een gezamenlijke plan-MER met alle stakeholders, grensoverschrijdend overleg en in reële inspraak met burgers/burgerplatforms tot stand gekomen op moeten leveren.

Bovenstaande leidt tot de volgende vragen aan het college:

- 1. Stelt het college zich op het standpunt dat het EU milieurecht vastgelegd in de plan-MER richtlijn 2001/42/EU en 2018/1999/EU en 2018/2001/EU (et cetera) dwingend recht vormen voor de lidstaten en dus ook voor de lagere overheden, en dat deze richtlijnen nauwgezet nagekomen dienen te worden? En ziet het college in het EU beginsel van gemeenschapstrouw een belangrijke leidraad voor eigen handelen?*
- 2. Is het college bereid om op korte termijn - gezien de uitspraken van het Hof over de windmolenprojecten en andere hernieuwbare energiebronnen - in overleg te treden met de Belgische overheden die verantwoordelijkheid hebben in de besluitvorming van de windmolenparken in Lanaken/Riemst en andere projecten, teneinde te komen tot een onverkorte uitvoering van de EU milieurichtlijnen, te weten de plan-MER richtlijn 2001/42/EU en 2018/1999/EU en 2018/2001/EU en de daaruit voortvloeiende jurisprudentie?*
- 4. Kan het college een inventarisatie voorleggen van de gerealiseerde, vergunde en geplande milieu- en klimaatprojecten die hadden /moeten gaan voldoen aan de plan-MER richtlijn 2001/42/EU en 2018/1999/EU en 2018/2001/EU en opvolgende richtlijnen? Hoe heeft u de naleving van deze richtlijnen vormgegeven? Hoe heeft u de burgers (op tijd) in de positie gebracht wezenlijke invloed uit te oefenen? Zo heeft u bijvoorbeeld bij het laatste windmolenproject in Lanaken, zonder de bewoners van Oud Caberg en Malberg überhaupt te waarschuwen, zich gehaast aan de Belgische burens officieel te verklaren dat er voor Maastrichtse burgers geen sprake van hinder, waardoor deze bewoners niet tijdig in positie werden gebracht invloed uit te oefenen. Het is ook vreemd dat u in dit proces niet samen optrekt met uw eigen bevolking, als overheid maakt u een volslagen slechte indruk.*
- 5. Wat is de gemeente verplicht op basis van de Europese richtlijnen en de daaruit voortvloeiende jurisprudentie t.o.v. de burger als in Maastricht of omgeving een biomassacentrale/zonneweide/windmolenpark vergund zou worden?*
- 6. Heeft u een procedure ontwikkelt m.b.t. hernieuwbare energie projecten, zodat we kunnen zien of u op tijd de juiste stappen zet om aan de verplichte EU regels en de daaruit voortvloeiende jurisprudentie te voldoen ? Is deze te zien op de gemeente site?*

Namens de Liberale Partij Maastricht,

Kitty Nuyts, fractievoorzitter

